

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

לפני כבוד השופטת לימור ביבי

מבקש

ניר דגן

ע"י ב"כ עו"ד יגאל קווה ובר הולנדר

נגד

משיב

בנק אגוד לישראל בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד שרון לובצקי-הס ועו"ד יניב הולצמן

פסק דין

1 לפני המרצת פתיחה במסגרתה התבקש בית המשפט על ידי המבקש, ליתן סעד הצהרתי ולפיו
2 סירובו הגורף של המשיב - בנק אגוד לישראל בע"מ, להפקדת כספים אשר מקורם במטבעות
3 דיגיטליים מסוג ביטקוין בחשבונו של המבקש - מהווה סירוב בלתי סביר בהתאם להוראות סעיף
4 2(א) לחוק הבנקאות (שירות לקוח), התשמ"א - 1981 (להלן: "חוק הבנקאות").

5 מבוא – העובדות אשר אינן שנויות במחלוקת, או כפי שהתבררו במסגרת ההליך;

- 6 1. המשיב- בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") הוא תאגיד בנקאי – כהגדרתו בחוק
7 הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981, המספק שירותי בנקאות ללקוחות פרטיים ועסקיים.
8
- 9 2. בחודש נובמבר 2012, פתחו המבקש - מר ניר דגן ואשתו - חשבון בנק משותף, אשר מספרו
10 3838/77 בסניף פולג (095) בבנק המשיב (לעיל ולהלן: "החשבון" או "חשבון המבקש"). לצורך
11 פתיחת החשבון חתמו המבקש ואשתו, ביום 23/11/12, על מסמכי פתיחת וניהול חשבון.
12
- 13 3. לטענת המבקש, אשר לא נסתרה, במהלך שנת 2014, נרכשו על ידו, באמצעות פלטפורמה
14 המופעלת על ידי חברת ביטוסי בע"מ (להלן: "ביטוסי"), מטבעות דיגיטליים מסוג ביטקוין.
15 אציין כי בעדותו של המבקש, אישר המבקש כי משהרכישה בוצעה באמצעות הפלטפורמה של
16 ביטוסי, אשר הוגדרה על ידו כמעין "בורסה", אין הוא יודע מי מכר לו בפועל את המטבעות
17 אשר נרכשו על ידו (ראו עדותו של המבקש בעמוד 17 שורות 4-5, עמוד 18 בשורות 8-15
18 ובשורות 31-30). עוד טען המבקש ואף עובדה זו לא נסתרה, כי הכספים אשר שימשו אותו
19 לשם רכישת המטבעות הדיגיטליים היו כספי קרן השתלמות.
20

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

4. בשנת 2017 החל המבקש למכור את מטבעות הביטקוין שבבעלותו. גם באשר למכירת
המטבעות, אישר המבקש כי הואיל ועשה שימוש בפלטפורמה המופעלת על ידי ביטוסי, אין
הוא יודע למי נמכרו המטבעות, קרי ממי התקבלה התמורה בגינם (ראו עדותו בעמוד 22
שורות 11-12 וכן, בשורות 16-19). אשר לכספי התמורה, המבקש טען – וטענתו זו לא הוכחה
או נסתרה – כי כספי התמורה בגין המכירה הופקדו לחשבונה של חברת ביטוסי בבנק
דיסקונט (עדותו בעמוד 22 שורות 16-19). לאחר מכירת המטבעות, החל המבקש להעביר חלק
מכספי התמורה, לשיעורין – כפי שיפורט להלן – מחשבון הבנק של חברת ביטוסי לחשבון
הבנק נשוא הדיון (עדותו בעמוד 22 שורות 16-19). המבקש אישר בחקירתו כי לא עדכן את
הבנק באשר להעברת הכספים קודם להעברתם (ראו עדותו בעמוד 32 שורות 1-10).
- אשר לאופן ביצוע ההעברות לחשבון הבנק, הנני מוצאת לציין כבר עתה, כי המבקש לא צירף
להמרצת הפתיחה מטעמו את דפי החשבון השוטפים למועדים הרלוונטיים ואלו צורפו
לתשובת הבנק. יחד עם זאת, המבקש לא חלק על האמור בדפי החשבון שצורפו על ידי הבנק,
בכל הנוגע להעברות אשר בוצעו על ידו – ההיפך, אלו אושרו על ידו בחקירתו (ראו עדותו
בעמוד 35 שורות 7-30).
- עיון בדפי החשבון, מלמד כי בחודש ינואר 2018, בוצעו על ידי המבקש העברות מחשבון הבנק
של חברת ביטוסי בבנק דיסקונט לחשבונו כדלקמן:
ביום 8/1/18 הועבר סך 28,940 ש"ח.
ביום 9/1/18 הועבר סך של 38,940 ש"ח.
ביום 10/1/18 הועבר סך של 38,940 ש"ח.
ביום 11/1/18 הועבר סך של 38,940 ש"ח.
ביום 14/1/18 הועבר סך של 39,940 ש"ח.
ביום 15/1/18 הועבר סך של 39,940 ש"ח.
ביום 16/1/18 הועבר סך של 39,940 ש"ח.
ביום 17/1/18 הועבר סך של 39,940 ש"ח.
ביום 18/1/18 הועבר סך של 39,940 ש"ח.
ביום 21/1/18 הועבר סך של 39,900 ש"ח.
ביום 22/1/18 הועבר סך של 39,380 ש"ח.
ביום 23/1/18 הועבר סך של 39,990 ש"ח.
ביום 24/1/18 הועבר סך של 39,990 ש"ח.
ביום 25/1/18 הועבר סך של 47,940 ש"ח.
- במסגרת עדותו, עומת המבקש עם טענה ולפיה, האופן בו בוצעו ההעברות על ידי המבקש,
תוך פיצול העברת הכספים למספר רב של העברות אשר כל אחת מהן נמוכה מסך של 50,000

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

- ש"ח, נבע מניסיון להסתיר את ההעברות הכספיים ולבצען מתחת לרדאר" של הבנק. בתשובה
לכך השיב המבקש כי גובה ההפקדות נבע מהאופן בו הוא מכר את הביטקוין באמצעות
ביטוסי, שהסכום קשור לנפח המסחר וכי הסיבה בעטייה מדובר במספר רב של העברות אשר
כמעט כולן באותו סכום (39,940 ש"ח) היא אקראית לחלוטין (ראו עדותו בעמוד 35 שורות 7-
30).
- 5
6
5. לטענת הבנק, אשר לא הוכחה ויתרה מכך, תימוכין לה ניתן למצוא גם בטענותיו של
המבקש, הבחין הבנק, ביום 21/1/18 במסגרת בקרה שבוצעה על ידו, בהעברה אשר צויינה
לעיל על סך 39,900 ש"ח, שבוצעה באותו יום. בדיקה אשר בוצעה על ידי הבנק העלתה כי
מקור הכספים הוא מחשבון המנוהל על ידי חברת ביטוסי בבנק דיסקונט. בעקבות כך, הבנק
הוסיף ובדק וגילה את דבר ההעברות אשר בוצעו מאותו חשבון בנק לחשבונו של המבקש,
החל מיום 8/1/18, בסך כולל העומד על כ – 450,000 ש"ח והכל כפי העולה מדפי החשבון
ומהפירוט לעיל.
- 14
6. הצדדים שניהם אינם חלוקים על כך שבעקבות הגילוי האמור, התקיימה שיחת טלפון בין
נציגת הבנק לבין המבקש במסגרתה, נשאל המבקש על מקור הכספים, השיב כי מדובר
בכספים אשר מקורם במכירת מטבעות דיגיטליים מסוג ביטקוין, אשר המבקש רכש קודם
לכן מכספי קרן השתלמות אשר משך ויצאו מהחשבון.
- 19
20 בעקבות כך נאמר למבקש כי על הנציגה להתייעץ עם המחלקה המשפטית בעניין. לאחר מכן,
הנציגה שבה ויצרה קשר טלפוני עם המבקש והודיעה לו כי הבנק אוסר על הפקדת כספים
שמקורם במטבעות ביטקוין. עוד ציינה כי הכספים שכבר הופקדו ויוותרו בחשבונו של
המבקש ואולם כי מעתה ואילך על המבקש להפסיק להפקיד כספים שמקורם במטבעות
ביטקוין, אחרת יסגרו את חשבונו בבנק.
- 24
25 (תימוכין לאמור לעיל ניתן למצוא בעדות המבקש בעמוד 36 שורות 26-30).
- 26
- 27 אציין כי הצדדים חלוקים על המשך אותה שיחה - כך מהצד האחד טוען המבקש כי במסגרת
השיחה הוא ציין כי קיימות שתי העברות נוספות שכבר בוצעו וטרם נכנסו לחשבונו בפועל
ואולם, המבקש לא ציין מה נאמר לו על ידי נציגת הבנק בהקשר להעברות אלו. יחד עם זאת
ציין המבקש כי בהמשך לכך אמנם בוצעו שתי הפקדות (בימים 24/1/18 וביום 25/1/18) –
הראשונה אושרה ואילו את השנייה סירב הבנק לקבל והשיב את הכספים לחשבון ממנו
הועברו (ראו עדותו של המבקש בעמוד 37 שורות 9-13). הבנק מנגד טוען כי השיחה הסתיימה
בהבהרת נציגת הבנק ולפיה על המבקש לחדול לאלתר מהפקדת כספים בחשבון שמקורם
במכירת מטבעות דיגיטליים וכי פעילות זו אינה מוסכמת על הבנק ואולם, לטענת הבנק

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

- 1 המבקש לא שת ליבו לדרישת הבנק והמשיך להעביר כספים גם בימים 24/1/18 ו - 25/1/18.
2 נטען כי בעקבות כך שוחחה נציגת הבנק עם המבקש וזה השיב כי לאחר שנתן הוראת מכירה
3 לביטוסי, הכספים מועברים אוטומטית. עוד נטען על ידי הבנק כי בתיאום עם המבקש חלק
4 מהעברות הכספים הוחזרו לביטוסי ונוסף על כך הודיעה נציגת הבנק למבקש כי במידה
5 שימשיכו להגיע לחשבון כספים אשר מקורם במטבעות דיגיטליים הדבר עלול להוביל
6 לחסימת הפעילות בחשבון.
7 (על המוסכם ועל ההבדלים כפי שפורטו לעיל – ראו בנוסף לדוגמא - סעיפים 12-13 לסיכומי
8 המבקש מזה; וסעיפים 30-34 לתשובת הבנק להמרצת הפתיחה מזה).
9 אשר להעברות האחרונות אשר בוצעו על ידי המבקש, הנני מוצאת לציין כי בעדותו העיד
10 המבקש כי:
11 "הראשונה הם נתנו להעביר והשנייה כבר הם החזירו. בסדר, החזירו, החזירו, אין לי
12 תלונה. ומאז לא העברתי". (ראו עדותו בעמוד 37 שורות 11-13, ההדגשה שלי ל.ב.). קרי לפי
13 עדותו של המערער, מאז אירוע זה, לא העביר עוד כספים. כהקדמת המאוחר, אציין כי חלק
14 זה בעדותו של המבקש, התחוויר כלא נכון בהמשך חקירתו משהובהר – ואין על כך חולק – כי
15 המבקש העביר כספי תמורה מחשבון ביטוסי לחשבונו החל מחודש מאי 2019 ואולם, על כך
16 יורחב הדיבור בהמשך.
17
18 7. אין חולק כי בשלב זה, הופסקה העברת הכספים מחשבון ביטוסי לחשבון המבקש וכי ביום
19 10/12/18 פנה המבקש לעובדת הבנק, בבקשה לקבלת אישור לביצוע העברה בנקאית של
20 כספים שמקורם במטבעות דיגיטליים מביטוסי, לדבריו לשם ביצוע תשלום מס הכנסה. אין
21 חולק כי בתשובה לבקשת המבקש הובהר למבקש ביום 13/12/18, כי בקשתו נדחתה וכי ככל
22 שההעברה תבוצע, היא תוחזר לשולח והדבר עלול להוביל לסגירת החשבון (ראו – תכתובת
23 בין המבקש לבין נציג הבנק אשר צורפה כנספח 4 לתשובת הבנק להמרצת הפתיחה). אשר
24 לפנייתו זו של המבקש, אציין כי במסגרת עדותו, עומת המבקש עם כך שהגם שההצדקה
25 לפנייתו החוזרת לבנק, כפי שהוצגה על ידו, הייתה הצורך בכספים לשם תשלום המיסים, הרי
26 שבמועד פנייה זו היו בחשבונו מעל 200,000 ש"ח, קרי על פניו לא זו בלבד שהמבקש לא הוכיח
27 קיומה של הצדקה להעברה באותו מועד, אלא שההצדקה הנטענת אף נשללה בהינתן יתרת
28 הזכות בחשבונו. (ראו עמוד 37 שורות 27-34 וכן, עמוד 38 שורות 16-18, במסגרתם אישר
29 המבקש כי במועד האמור הייתה יתרת הזכות בחשבונו מעל 200,000 ש"ח).
30
31 8. על אף האמור, אין חולק כי בתקופה שמחודש דצמבר 2018 ועד לחודש ספטמבר 2019 (קרי
32 אף לאחר הגשת התביעה אשר הוגשה באוגוסט 2019), בוצעו לחשבונו של המבקש מחשבון
33 ביטוסי בבנק דיסקונט, 35 העברות בנקאיות של סכומים הנמוכים מ – 10,000 ש"ח כל אחת.
34 אציין כי גם דפי החשבון של המבקש לתקופה זו לא הוגשו במסגרת המרצת הפתיחה ואולם,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

- 1 הם צורפו כנספח 5 לכתב התשובה מטעם הבנק והמשיב אישר את ביצוע ההעברות כאמור
2 במסגרת חקירתו הנגדית. כך, אשר להעברות אלו, במסגרת עדותו בחקירה נגדית התבקש
3 המבקש להבהיר את פשר ההעברות האמורות וסכומן והעיד תחילה כי בתקופה זו הרגיש
4 שהוא "בין הפטיש לסדן", הואיל והוא נדרש לשלם מס מכירה (עדותו בעמוד 40 שורות 22-
5 26). משכך, אישר המבקש בחקירתו כי הפתרון אשר מצא הוא ל"העביר את הכספים מתחת
6 לרדאר", הואיל ודיבר עם אנשים וראה שכך כולם עושים (ראו עדותו בעמוד 40 שורות 29-
7 32). יתרה מכך, בעמוד 41 שורות 1-4, העיד המבקש:
8 "העד, מר דגן: חיפשתי פיתרון לנושא המס ודיברתי עם אנשים ואמרו לי שככה
9 עושים. "תעביר מתחת ל10,000".
10 עו"ד לובצקי הס: תעביר, וכך תרמה את הבנק.
11 העד, מר דגן: תקראי לזה איך שאת רוצה. ככה תשלם מס, כן."
12
13 משטען המבקש כי ביצע את ההעברות על מנת לשלם מס, עומת המבקש עם כך שבפניית בא
14 כוחו ממאי 2019 (אשר תפורט להלן בסעיף 9 לפסק הדין), צויין כי כבר שולם המס ומשכך,
15 שב המבקש ונשאל מדוע בכל זאת המשיך לבצע את ההעברות ולשאלה זו שב והשיב כי הבין
16 שכך כולם עושים (עמוד 42 שורות 15-24).
17 עוד אישר המבקש כי גם לאחר שהוגשה על ידו התביעה ביום 14/8/2019, הוא המשיך להעביר
18 כספים ומשעומת עם הטענה ולפיה משהוגשה על ידו המרצת פתיחה הרי שעליו להגיע לבית
19 המשפט בידים נקיות השיב:
20 "העד, מר דגן: אמרתי לך ואני אחזור, בסדר? הייתי צריך כסף בסדר? לכן חשבתי
21 שזה בסדר. לא חשבתי שיש בזה בעיה חוקית. ברגע שהבנתי שיש בזה בעיה חוקית
22 הפסקתי."
23 (ראו עדותו בעמוד 43 שורות 15-31).
24
25 9. ביום 12/5/19 – לטענת המבקש בעקבות פסיקת מותב זה בעניין ישראמיינרס נגד בנק איגוד
26 (ת"א (מחוזי ת"א) 14643-04-18 ישראמיינרס בע"מ נ' בנק אגוד הרצליה סניף איזור
27 התעשייה 13079 (17/03/2019) (להלן: "עניין ישראמיינרס")), שב המבקש ופנה לבנק
28 באמצעות בא כוחו, על מנת לקבל אישור להעברת כספים לחשבונו שמקורם במטבעות
29 דיגיטליים. במסגרת פנייתו זו ציין בא כוח המבקש כי בעבר סירב הבנק לקבל לחשבונו של
30 המבקש כספים שהתקבלו מביטוסי בעקבות מכירת מטבעות ביטקוין וביקש את הנחיית
31 הבנק: "אילו מסמכים נדרשים על מנת שתמורת המכירה תתקבל כאמור בחשבונו של
32 מר דגן אצלכם ללא עיכובים". (המכתב צורף כנספח 2 להמרצת הפתיחה)
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

10. ביום 19/5/19 השיב הבנק במכתב למכתבו של המבקש בתשובה קצרה כדלקמן:

2
3 "בהתאם לניהול הסיכונים ומדיניות הבנק, לא ניתן לאשר את בקשתכם לקבלת כספים
4 שמקורם במכירת ביטקוין בהעברה מחשבון הבנק שלחברת ביטוסי המתנהל בבנק
5 דיסקונט."

6
7 11. בעקבות תשובת הבנק מיום 19/5/19, הוגשה על ידי המבקש התובענה בהמרצת פתיחה,
8 במסגרתה התבקש כאמור בית המשפט להצהיר כי סירובו הגורף של הבנק להפקדת כספים
9 שמקורם במטבעות דיגיטליים מסוג ביטקוין בחשבונו של המבקש, מהווה סירוב בלתי סביר
10 בהתאם להוראות סעיף 2(א) לחוק הבנקאות.

11
12 12. על מדיניות הבנק בכל הנוגע לקבלת כספים אשר מקורם במטבעות דיגיטליים בזמנים
13 הרלוונטיים ועתה;

14 להשלמת התמונה העובדתית, הנני מוצאת להביא את עיקרי מדיניות הבנק בכל הנוגע
15 למטבעות דיגיטליים וזאת, כפי שהדברים עלו מתוך הראיות אשר הוגשו בהליך.
16 בהקשר לכך, אפתח ואציין כי לתצהיר העדות הראשית של אחת מעדות הבנק - הגב' קרין
17 אקר לב (להלן: "גב' אקר לב") – המשמשת כראש היחידה לאיסור הלבנת הון בבנק החל
18 מינואר 2019 (ראו עדותה בתצהירה בסעיף 2 וכן, בעמוד 52, שורות 16-17) - צורפו שני נוסחי
19 מסמכי מדיניות-האחד משנת 2014 (נספח 16) והשני משנת 2019 (נספח 17).

20
21 אשר למסמך המדיניות משנת 2014, אציין כי המסמך הושחר בכללותו למעט סעיף 7, המצוי
22 בפרק ג. שכותרתו: "מדיניות עסקית לעניין מתן שירותים לנותני שירותי מטבע", הקובע:
23 "לא תתאפשר פתיחה וניהול של חשבונות ללקוחות העוסקים במתן שירותים הנוגעים
24 למטבעות וירטואליים (לרבות כרייה, הפצה ותיווך)" כיתוב אשר בצדו ניתן לו הסבר
25 כדלקמן: "יכולת הבנק לעקוב אחר פעילות הלקוח שבחלקה הגדול מתבצעת מחוץ
26 לחשבונו בבנק נמוכה, ומעצם טיבה עלולה לחשוף את הבנק לסיכונים איסור הלבנת
27 ומימון טרור מסוגים ומהיקפים שאין ביכולתו לנטר או להעריך".

28 בשולי העמוד בו מופיע סעיף זה הוסף כי: "יודגש כי כלל הנוגע לפתיחת חשבון יחול על
29 פתיחת חשבון, על ניהולו של חשבון קיים ועל מתן שירות בחשבון כאחד".
30 במסגרת חקירתה הנגדית של הגב' אקר לב, עומתה זו עם כך שעל פניו הוראות סעיף זה, אינן
31 רלוונטיות לענייננו, הואיל ואין חולק כי המבקש אינו נותן שירותים פיננסיים, אלא שהחשבון
32 במרכז הדיון דנן, הוא חשבון עו"ש פרטי והשיבה בעמוד 87, שורות 30-31:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

1 "שוב, קראתי, קראתי כשהגעתי לבנק אגוד, קראתי את המדיניות וכנראה שהיא באמת
2 היא לא הייתה רלוונטית לזה ובגלל זה שינינו אותה ב2019."
3
4 בכל הנוגע למדיניות מיום 6/1/19, אציין תחילה כי המדיניות הוכתרת בכותרת:
5 "מדיניות עסקית למתן שירותים ללקוחות נותני שירותים פיננסיים בהתאם לסעיף 2(ד)
6 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981"
7 בעמוד 9 למדיניות זו, תחת הכותרת: "מדיניות עסקית לעניין פעילות ישירה או עקיפה
8 במטבעות קריפטוגרפים (וירטואליים)", הוסבר באופן כללי הרקע הנוגע למטבעות אלו
9 ובכלל כך, כי מדובר במטבע שהוא אנונימי, שאינו מהווה הילך חוקי בישראל, אינו מפקח
10 ומשכך דומה למזומן. לאור תכונותיהם אלו של המטבעות הקריפטוגרפים, הובהר כי פעילות
11 במטבעות אלו מהווה פעילות בסיכון גבוה, אשר עלולה להיות קשורה לארגוני פשיעה, מימון
12 טרור ועבירות מקור נוספות. עוד הובהר כי לאור אופיים של מטבעות אלו, יכולת הבנק לעקוב
13 אחר פעילות הלקוח היא נמוכה ומעצם טיבה עלולה לחשוף את הבנק באופן מוגבר לסיכונים
14 איסור הלבנת טרור בלי יכולת אמיתית לנטר או להעריך את הסיכון. לאור כל זאת
15 נקבע כי:
16 "הבנק לא יפתח חשבון חדש ולא ינהל חשבונות ללקוחות העוסקים במתן שירותים
17 הנוגעים למטבעות קריפטוגרפים, בין אם עיסוקם בתחום זה הינו באופן ישיר או עקיף,
18 לרבות: הנפקות מטבע קרטוגרפי (ICO), מסחר, מכירה, תיווך, כרייה, יעוץ השקעות,
19 הפצה, שיווק, מתן שירותי תוכנה לכרייה או אחסון מטבעות קריפטוגרפים, וכן לא
20 יפתח או ינהל חשבונות אשר מתקבלים בהם תקבולים שמקורם במטבעות
21 קריפטוגרפים".
22 גם אשר למדיניות זו, עומתה הגב' אקר לב עם הטענה ולפיה על פניו, לפי כותרתה, המדיניות
23 אינה רלוונטית לעניינו ואולם, אשר למדיניות זו, עמדה העדה על כך שהמדיניות רלוונטית,
24 הואיל וכותרתה אינה מעידה על כלל תוכנה – המתייחס בחלקו גם לחשבונות פרטיים (ראו
25 עדותה החל משורה 19 בעמוד 88 ועד לשורה 12 בעמוד 89)
26
27 מתוך מסמך מדיניות הבנק לשנת 2019, עולה ברורות כי הבנק לא יבצע כל פעילות ללקוח
28 אשר קשורה וכרוכה במטבעות קריפטוגרפים - תהא הפעילות אשר תהא. תימוכין לכך שזו
29 הייתה מדיניות הבנק במועדים הרלוונטיים לתביעה - קרי, מדצמבר 2017 ועד אוגוסט 2019,
30 נמצאת גם בעדותה של הגב' אקר לב. כך, בעמוד 57, שורות 29-23 העידה העדה:
31 "כב' הש' ביבי: הגברת, השאלה הספציפית הזאת של הפקדת כספים שמקורם
32 במטבעות דיגיטליים, האם יש איזושהו שינוי במדיניות, את אמרת שהמדיניות הייתה
33 שלא מאפשרים,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

1 העד, גב' אקר לב:נכון, והיא עדיין שלא,
2 כב' הש' ביבי: והאם, מה שמעניין אותנו לדעת זה רק מדצמבר 2017 ועד אוגוסט
3 2019 האם זו המדיניות של הבנק בנושא הספציפי הזה?
4 העד, גב' אקר לב:כן."
5
6 וכן, בעמוד 59 שורות 15-25 :
7 "עו"ד קווה: לפני רגע הסברת לנו שאתם לא מקבלים מטבעות וירטואליים נקודה.
8 לא קשור ל-מאיפה הם מגיעים.
9 העד, גב' אקר לב:נכון, שוב זו מדיניות הבנק.
10 עו"ד קווה: זאת אומרת שאם אני מבין,
11 ...
12 העד, גב' אקר לב:אני אומרת כרגע, כרגע מדיניות הבנק היא לא לקבל. אבל מדיניות
13 היא משהו דינמי ומשהו שמשתנה. כרגע, נכון לניסיון שיש לנו כרגע, היום אנחנו לא
14 יכולים לקבל כי בהתאם למה שניסינו ומה שבדקנו אנחנו לא יכולים לקבל."
15
16 אציין כי במענה לשאלה האם עמדת הבנק היא שהוא אינו יודע לנהל סיכונים בנושא
17 המטבעות הדיגיטליים השיבה העדה הגב' אקר לב בעמוד 58 שורות 1-2 וכן, בעמוד 59 שורות
18 6-14 כי :
19 "העד, גב' אקר לב: שוב אני לא יכול להגיב לך על כל מטבעות הביטקוין כי לא
20 בדקנו, לא נתקלנו מול חברות אחרות חוץ מ-BIT2C. עם BIT2C בדקנו...
21 העד, גב' אקר לב:בסדר, אבל הייתה גם את השאלה של גברתי ואני רק מסיימת. ברגע,
22 כרגע כי נפגשנו מול BIT2C, אמרו לנו שהם יעשו, הם עושים תהליכים של הכרת הלקוח
23 והם עושים תהליכים מפחיתי סיכון לעולמות של איסור הלבנת הון, שזה התחום שעליו
24 אני אמונה. נפגשנו איתם, רצינו להבין מה הם עושים. לא הצלחנו להגיע לגדר הבנה
25 כלשהי של מה הם עושים והאם זה עומד בקריטריונים של הבנק, ועל כן לא קיבלנו את
26 הכספים מ-BIT2C. כרגע אני, היה ויגיעו כספים מחברה אחרת אני לא יכולה להבטיח
27 שאני אקבל אותם כי לא בדקתי. וגם אחרי שאני אבדוק אותם אני לא, כאילו לא בטוח
28 שאני אוכל לקבל אותם. אני אומרת את זה מה שנקרא בפה מלא. אבל אני יכולה..."
29
30 כהשלמה לאמור, אציין כי במהלך הדיונים בפני, הודיע הבנק על כך שהוא מתמוג לבנק מזרחי
31 טפחות וכי כפועל יוצא מכך, מדיניותו תשתנה ותהיה זו אשר תוכתב לו על ידי בנק המזרחי.
32 לאור זאת, טען הבנק כי יש מקום להפסיק את ההליך, שעה שבמסגרתו נתקפת מדיניות אשר
33 ברי כי לא תהיה רלוונטית בעתיד. אשר לטענה זו, אציין כי במהלך חקירת העדה מטעם הבנק,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

1 סירבה זו (בעצת בא כוח הבנק), למסור כל מידע בנוגע למדיניות בנק המזרחי אשר תוחל על
2 הבנק. יחד עם זאת, במסגרת סיכומיו טען הבנק כי בעקבות המיזוג נאלץ הבנק לאמץ מדיניות
3 חדשה השייכת לקבוצת בנק המזרחי, אשר נכנסה לתוקף ביום 30/9/20 ואשר כלל לא נבחנה
4 בהליך משפטי זה.
5

טענות הצדדים בהליך:

13. טענות המבקש;

7 פותח המבקש וטוען כי ההליך דגן מגלה את הקלות בה בנק בישראל, שהוא גוף כלכלי רב-
8 עוצמה, אשר מופקד על מתן שירותים חיוניים ובסיסיים ביותר, מנצל את כוחו להתיש את
9 לקוחותיו ועומד בעיקשות על מדיניות, המסרבת סירוב גורף לקבלת תקבולים שמקורם
10 במטבעות דיגיטליים, על אף פסיקות בית המשפט וכן, עמדת היועץ המשפטי - אשר קבעו כי
11 מדיניות של סירוב גורף כאמור, מהווה סירוב בלתי סביר לספק שירות.
12 ביתר פירוט, מפנה המבקש לאופן בו סירב הבנק לבקשותיו להעברת כספים. אשר לכך, נטען
13 שבשתי הפעמים הראשונות בהן סורב המבקש, עשה כן הבנק בלא שהסביר את דחיית בקשתו
14 ומשכך שלל ממנו את זכות הטיעון ואילו בפעם השלישית, הלכה למעשה, סירב הבנק לבדיקה
15 קונקרטית של הנסיבות וסירב באופן גורף להעברת כספים. לטענת המבקש, בהתנהלותו זו
16 של הבנק, לא הרים הבנק את הנטל להוכיח את סבירות סירובו למתן שירות, הואיל ועל מנת
17 שסירובו יחשב כסביר, לא די בחשש ערטילאי, אלא שעל הבנק להצביע על מעשים ופעולות
18 קונקרטיות שיש בהם להצביע על קיומו של חשש ממשי להתנהלות בלתי תקינה בחשבון. עוד
19 נטען כי על מנת לקיים את החובה המוטלת על הבנק, אשר מבקש להפסיק לספק שירות חיוני
20 ללקוחו, עליו לקיים הליך סדור בו יתאפשר ללקוח להתייחס לתשתית העובדתית העומדת
21 ברקע ההחלטה הפוטנציאלית להפסיק שירותיו. נטען כי משהבנק דחה את בקשתו של
22 המבקש בלא כל הסבר ובלא שניתנה לו אפשרות לטעון ולהתמודד עם חשדותיו של הבנק,
23 הרי שדי בהתנהלות זו כדי לקבוע כי סירובו של הבנק למתן שירות אינו סביר. בנסיבות אלו,
24 נטען כי הבנק אף אינו יכול לבסס סירובו על כך שהמבקש אינו יכול להצביע על המקור ממנו
25 רכש את המטבעות או שלו מכר את המטבעות, שעה שהבנק מעולם לא ביקש כל מידע
26 מהמבקש אודות מקור הכסף או המטבע, אלא סירב סירוב גורף למתן שירות.
27
28

29 נוסף על כך, נטען כי במסגרת ההליך, התחוויר מפורשות כי מדיניותו של הבנק הייתה לסרב
30 באופן גורף לקבלת כספים אשר מקורם במטבעות דיגיטליים. בהקשר לכך, נטען כי האמת
31 הפשוטה אשר התבררה היא כי הבנק אינו מאפשר ללקוחותיו להפקיד תקבולים אשר מקורם
32 במטבעות דיגיטליים, ללא קשר לנסיבות הקונקרטיות וללא הבחנה מהי הפעילות במטבעות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

1 הדיגיטליים. משכך נטען כי הבנק נהג בניגוד להוראות סעיף 2(א) לחוק הבנקאות, המחייב כי
2 סירוב הבנק למתן שירות יהיה סירוב סביר.

3
4 עוד מוסיף המבקש וטוען כי יש לדחות טענותיו של הבנק במסגרתן מנסה הבנק להשתית את
5 סירובו על סיבות אחרות – לבד ממדיניות גורפת למתן שירות – ולהצדיקו. כך, נטען כי אין
6 ממש בטענה בדבר משבר אמון בין הצדדים, כמבססת דחיית השירות. זאת שעה שהעדה
7 מטעם הבנק הבהירה מפורשות במסגרת עדותה כי – בזמן אמת – זו לא הייתה הסיבה
8 לסירוב, אלא שהסיבה נעוצה במדיניות הגורפת. יתרה מכך, המבקש טוען כי יש להחיל על
9 הבנק כלל ולפיו, לא יוכל להעלות במסגרת הליך משפטי טיעונים שלא הוצגו על ידו כעילה
10 לסירוב בזמן אמת טרם פתיחת ההליך. לא זו אף זו, לטענת המבקש העובדה שהבנק לא סגר
11 את חשבונו, מאיינת טענתו של הבנק בדבר משבר אמון ומלמדת על כך שאין בה ממש ושאין
12 היא אותנטית, אלא שמדובר בטענה אשר נוצרה לשמו של ההליך המשפטי ועל מנת להצדיק
13 בדיעבד את סירובו של הבנק.

14
15 זאת ועוד, לטענת המבקש, יש לדחות את טענת הבנק ולפיה יש לדחות את תביעתו במסגרתה
16 עותר הוא לסעד הצהרתי שהוא "מן הצדק", מפאת חוסר תום לבו של המבקש. אשר לכך,
17 נטען כי אין לייחס למבקש חוסר תום לב, משהוא העביר כספים שעה שידע כי החוק לצדו וכי
18 דווקא סירובו של הבנק לקבל כספים – אינו כדיון. נטען כי בנסיבות אלו, כאשר סירובו של
19 הבנק מהווה סירוב בלתי סביר, באופן הסותר פסיקה ברורה של בית המשפט, הבנק אינו יכול
20 לטעון כי פעולותיו של המבקש נעשו בחוסר תום לב. יתרה מכך, נטען כי טענה בדבר היעדר
21 תום לב יכולה להישמע רק מפיהם של העומדים בעצמם במבחני תום הלב וניקיון הכפיים.
22 אלא, שלטענת המבקש, הבנק הפר את חובות תום הלב וניקיון הכפיים המוגברות המוטלות
23 עליו כאשר בהיותו גוף דו מהותי, פעל בשרירותיות ובניגוד לפסיקה והנחיית היועץ המשפט
24 לממשלה, עשה שימוש ציני בכוח ובעוצמה שיש לו ומנע מהמבקש שירות חיוני.

25
26 עוד טוען המבקש כי יש לדחות את טענת הבנק, המבססת כביכול סירובו להעברת הכספים
27 על כך שהמטבעות הוחלפו באמצעות פלטפורמת ביטוסי. אשר לטענה זו נטען כי דינה דחייה
28 ראשית הואיל והובהר מפורשות, מפי העדה מטעם הבנק, שגם ככל שהיה מדובר בגורם אחר
29 ממנו היה מבקש המבקש להעביר את הכספים, הסירוב היה עומד על כנו. זאת ועוד, נטען כי
30 ככל שהיה ממש בטענה זו ולפיה הסיבה לסירוב נעוצה בביטוסי, הרי שתשובתו של הבנק
31 להמרצת הפתיחה הייתה צריכה להיות פשוטה, באשר כל שהיה על הבנק להצהיר הוא – שאין
32 לו מדיניות של סירוב גורף ובכך להוביל לדחיית המרצת הפתיחה. עוד בהקשר זה טוען
33 המבקש כי הבנק אינו יכול לבסס טענתו ולפיה הוא רשאי לסרב לקבל כספים מביטוסי על

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

קביעת בית המשפט בעניין ישראל מיינרס. זאת, ראשית הואיל ופסק דין זה אינו מהווה השתק פלוגתא כלפי המבקש ויתרה מכך, משהובהר בפסק דין זה כי הקביעה התייחסה רק לאותו עניין.

נוסף על כך טוען המבקש כי יש לדחות את טענת הבנק ולפיה סירובו הוא בדין, הואיל והוא מבוסס על מדיניות מאושרת בהתאם להוראת סעיף 2(ד) לחוק הבנקאות. אשר לכך, נטען ראשית כי עיון בשני מסמכי המדיניות אשר צורפו על ידי הבנק, מלמד כי אלו כלל אינם רלוונטיים להליך דנן, הואיל ומדובר במסמכי מדיניות הנוגעת לנותני שירותי מטבע, שירותים פיננסיים ובעלי חשבונות ממוספרים – קרי מדובר במדיניות אשר חלה על מי שמספק שירותים פיננסיים, שעה שבעניינו מדובר בחשבון עו"ש של אדם פרטי, אשר אינו מספק שירותים פיננסיים. בהקשר זה מדגיש המבקש כי לא זו בלבד שבעדות העדה מטעם הבנק לא עלה בידה להפריך את הטענה בדבר העדר הרלוונטיות של מסמכים אלו, אלא, שהתחוויר כי היא הייתה מודעת לכך שהמסמכים אינם רלוונטיים, עוד קודם לדיון ולמרות זאת, לא מסר הבנק מיוזמתו הודעה על כך ובהתנהלותו זו נהג בחוסר תום לב וניסה להטעות את בית המשפט. עוד מוסיף המבקש וטוען כי גם ככל שמסמכי המדיניות היו רלוונטיים להליך, הרי שאף מהם ניתן ללמוד כי מדיניותו של הבנק היא מדיניות גורפת, של איסור כל פעילות הקשורה במטבעות דיגיטליים. מבלי לגרוע מהאמור, טוען המבקש כי ממילא, במסגרת פסק הדין בעניין ישראל מיינרס וכן בפסק דין בעניין ערב (ת"א (מחוזי ת"א) 51757-08-18 רועי ערב נ' בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (22.02.2021) (להלן: "עניין ערב")), קבע בית המשפט כי יש מקום לביקורת שיפוטית על המדיניות העסקית המאושרת בשתיקה, שעה שאינה סבירה וזאת בייחוד כאשר מדובר במדיניות גורפת וכוללנית. לאור האמור, נטען כי הבנק אינו יכול להסתמך על הוראת סעיף 2(ד) לחוק הבנקאות, כמבססת טענתו ולפיה סירובו להעברת הכספים לחשבונו של המבקש הוא סירוב סביר. נהפוך הוא, נטען כי ניסיונו זה של הבנק מעיד על חוסר תום לבו.

לא זו אף זו, לטענת המבקש התחוויר כי, בניגוד לטענת הבנק ולפיה אין הוא בעל היכולת לנהל סיכונים הכרוכים במטבעות דיגיטליים, הרי שבפועל יש לבנק יכולת לניהול סיכונים כאמור ואולם, הוא בוחר שלא לעשות כן משיקולים כלכליים.

עוד טוען המבקש, להשלמת התמונה העובדתית, כי הבנק הודיע שהחל מיום 30/9/20 הוא פועל בהתאם למדיניות של קבוצת בנק המזרחי. אלא, שהבנק סירב לחשוף את מדיניותו של בנק המזרחי וסירובו זה מלמד וממחיש כי אין כל שינוי במדיניותו של הבנק ביחס לסוגיה שבמחלוקת ומכל מקום לא נטען ולא הוכח אחרת על ידי הבנק.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

1 בשולי הדברים טוען המבקש כי יש לדחות את טענותיו של הבנק ולפיהן אין להידרש להליך
2 הואיל ובמסגרתו לא עותר לסעד באשר להעברה קונקרטית ומשכך מדובר בהליך תיאורטי.
3 אשר לטענה זו טוען המבקש כי לא יכול להיות חולק כי למבקש עניין ממשי בקבלת הסעד,
4 הואיל וככל שלא יינתן הצו המבוקש הרי שלא יהיה באפשרות המבקש כלל להפקיד כספים
5 המצויים בידו אשר מקורם במטבעות דיגיטליים. נטען כי שעה שמדיניותו של הבנק היא
6 איסור גורף, אין כל מקום וטעם לדון בהעברה ספציפית, אלא שיש בראש ובראשונה לחייב
7 את הבנק לשנות את מדיניותו בדבר איסור גורף ולכשיהיה בידי המבקש פסק דין היוצר
8 מעשה בית דין כלפי הבנק, לא יוכל עוד הבנק לסרב סירוב גורף ויהא עליו לבחון את ההעברות
9 לגופן. אשר לכך, מוסיף המבקש ומדגיש כי, ככל שהבנק היה נדרש למידע נוסף על מנת לבחון
10 העברה ספציפית, הרי שהבנק היה מבקש זאת ואולם, הבנק לא עשה כן ולא בכדי – הואיל
11 והוא שלל באופן קטגורי את הפעילות. נטען כי בנסיבות אלו, בהן הבנק שלל באופן כוללני
12 את הפעילות מבלי להבהיר מה יפס את דעתו, לא יכול הבנק לטעון כי יש לדחות את התביעה
13 בטענה שהסעד המבוקש במסגרתה הוא סעד תיאורטי הואיל ולא הוצגה פעולת העברה
14 ספציפית.

15
16 לאור כל האמור התבקש בית המשפט ליתן למבקש את הסעד ההצהרתי המבוקש בהמרצת
17 הפתיחה ולקבוע כי סירובו הגורף של הבנק להפקדת הכספים משמקורם במטבעות
18 דיגיטליים מסוג ביטקוין בחשבונו של המבקש, מהווה סירוב בלתי סביר. עוד התבקש בית
19 המשפט להשית על הבנק את הוצאותיו של המבקש בגין ניהול ההליך לרבות שכ"ט עו"ד.

20

14. טענות הבנק;

21
22 בפתח טענותיו, מתמקד הבנק בסעד אשר התבקש במסגרת ההליך, אשר נטען שהוא מעין
23 סעד צופה פני עתיד, במסגרתו עותר המבקש לקביעה ולפיה הבנק לא רשאי לסרב סירוב גורף
24 לקבלת כספים בחשבונו של המבקש מחברת ביטוסי, שמקורם במטבעות דיגיטליים ללא קשר
25 לפעילות הספציפית. נטען כי הסעד אשר התבקש על ידי המבקש, כמו גם התביעה כולה, דינם
26 דחייה וזאת משורת טעמים, אשר די בכל אחד מהם וקל וחומר בהצטברותם, על מנת להוביל
27 לדחייתם.

28

29 כך וראשית, טוען הבנק כי מתוך הנסיבות אשר התבררו במקרה דנן, עולה דבר קיומו של
30 משבר אמון חריף ויוצא דופן בין הבנק לבין המבקש, בשל התנהלותו של המבקש, אשר
31 מעדותו התחוויר כי פעל שוב ושוב, במשך שנתיים תמימות, על מנת לנסות ולהערים על הבנק
32 ולהגניב כספים לחשבונו, מבלי שהבנק ידע על פעולותיו. נטען כי התנהלות זו של המבקש, יש
33 בה כדי לנסות ולטרפד את יכולתו של הבנק להפעיל ביקורת על חשבונו מכוח כללי איסור

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

1 הלבנת הון והיא מצדיקה, לטענת הבנק סירוב של הבנק לקבלת כספים בחשבונו. אשר לכך,
2 מפנה הבנק במיוחד לראיות ובכללן עדותו של המבקש, מהן עולה ברורות כי המבקש ביצע
3 העברות של כספים, אשר מקורם במטבעות דיגיטליים, מבלי ליידע את הבנק. זאת ועוד,
4 התחוויר שלאחר שהבנק הודיע למבקש כי יחדל מביצוע ההעברות כאמור, לא זו בלבד
5 שהמבקש המשיך והפקיד לחשבונו כספים בניגוד להוראתו של הבנק, אלא שהוא עשה כן תוך
6 שהוא מפצל הפקדותיו להפקדות קטנות, בכוונת מכוון על מנת שהפקדותיו תהינה מתחת
7 ל"רדאר" ולא תאותרנה על ידי מערכות הפיקוח של הבנק ותוך שהוא עצמו אישר בעדותו כי
8 מדובר בהתנהלות מתוך כוונה לרמות את הבנק. בהקשר זה מוסיף הבנק ומפנה לכך, שעדותו
9 של המבקש, בכל הנוגע להמשך ביצוע ההעברות, לא הייתה קוהרנטית, הואיל ובתחילה העיד
10 המבקש כי הוא נשמע להוראת הבנק והפסיק לבצע העברות ואולם, עדותו זו התחווירה כלא
11 נכונה, משעומת המבקש עם המשך ביצוע העברות, לאחר מתן ההוראה על ידי הבנק ויתרה
12 מכך אף לאחר הגשת התביעה לבית המשפט.
13 נטען כי יש לראות התנהלותו זו של המבקש בחומרה יתרה, שעה שעסקינן בפעילות במטבעות
14 דיגיטליים אשר בהם טבועים סיכוני הלבנת הון, אשר מתעצמים נוכח התנהגותו של המבקש
15 אשר "מצפצף" על הוראות הבנק.
16
17 הבנק מוסיף ומדגיש שבמהלך הדיון התחוויר כי אין ממש גם בהצדקה אשר הציג המבקש על
18 מנת לאפשר לו ביצוע העברות – תשלום לרשויות המס. זאת, ראשית הואיל והתחוויר כי ביום
19 10/12/18, בו פנה המבקש לנציגת הבנק בבקשה לאפשר לו להעביר הכספים על מנת לבצע
20 תשלום למס הכנסה, היו בחשבון די כספים באמצעותם ניתן היה לשלם את התשלום למס
21 הכנסה. יתרה מכך, הבנק מפנה למכתב בא כוחו של המבקש מיום 12/5/19, במסגרתו נטען
22 כי המבקש כבר נשא בכל התשלומים לרשויות המס. משכך, נטען כי ברי שבמועד זה לא הייתה
23 עוד הצדקה להמשך ביצוע ההפקדות ועל אף האמור - אין חולק כי ההפקדות על ידי המבקש
24 נמשכו גם במועד זה ואף לאחר הגשת התביעה.
25
26 בכל הנוגע לטענה בדבר משבר האמון, מדגיש הבנק כי הואיל והמבקש עותר לסעד צופה פני
27 עתיד, הרי שגם ככל שתקבל טענתו של המבקש ולפיה בזמן אמת לא התבסס סירובו של
28 הבנק על משבר האמון, עדיין יכול הבנק לבסס סירובו העתידי לקבלת כספים לאור משבר
29 האמון בין הצדדים.
30
31 לא זו אף זו, נטען שבשים לב לכך שהמבקש עותר לסעד הצהרתי, הרי שגם לו הייתה הצדקה
32 למתן הסעד, שומה היה על בית המשפט לדחות את תביעת המבקש, בהינתן התנהלותו חסרת
33 תום הלב של המבקש הן כלפי הבנק והן כלפי בית המשפט. זאת, לאור המשך ביצוע העברות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

לחשבונו הגם שהבנק הורה לו להפסיק לעשות כן והכל כאשר ההעברות מבוצעות, בכוונת
מכוון, באופן שלא יאפשר ניטורן וכן משהמבקש לא גילה במסגרת המרצת הפתיחה מטעמו
נתונים חשובים – כגון ביצוע ההפקדות על ידו לאורך זמן ויתרה מכך, המשך ביצוע ההעברות
גם לאחר הגשת התביעה.

שנית טוען הבנק כי התביעה דגן הפכה לתיאורטית, בהינתן שהמבקש מנסה ללמוד על
מחויבות הבנק לקבל בעתיד כספים בחשבונו, בהסתמך על נסיבות עבר שהפכו לא רלוונטיות
בשים לב לכך שבמהלך ההליך המשפטי נמכר הבנק לבנק המזרחי ומשכך, נדרש הבנק
(בהתאם להוראת ניהול תקין 411 המורה על קביעת מדיניות "קבוצתית"), לאמץ מדיניות
חדשה אשר נכנסה לתוקף החל מיום 30/9/20, מדיניות אשר כלל לא נבחנה בהליך משפטי
זה. משכך נטען כי, תובענה זו הצופה פני עתיד, אינה מחזיקה מים. על כך מוסיף הבנק וטוען
כי הסעד נשוא התביעה הוא תיאורטי גם משאינו מכוון לפעולת העברה ספציפית כזו או
אחרת לחשבונו בבנק.

שלישית טוען הבנק כי מדיניותו היא סבירה ומושתתת על סיכונים גלומים בפעילות
במטבעות דיגיטליים, הן ביחס לנתיב המטבע והן ביחס לנתיב הכסף, בהקשר לחברת ביטוסי.
אשר לכך ובכל הנוגע ל"נתיב הכסף", כפי שהוגדר בעניין ישראלמיינרס, מפנה הבנק תחילה
לקביעת בית המשפט באותו עניין, במסגרתה לא אישר בית המשפט את אופן המרת הכספים
באמצעות חברת ביטוסי. מבלי לגרוע מהאמור, נטען כי הבנק, בשים לב לרוח דברי בית
המשפט, לא הסתפק בהסתמכות על הקביעה בעניין ישראלמיינרס, אלא ביצע בדיקה פרטנית
של חברת ביטוסי, בין היתר תוך קיום מפגשים עם נציגיה וכן קבלת מסמכים. נטען כי מתוך
הבדיקה כאמור, הגיע הבנק למסקנה חד משמעית כי ביטוסי אינה מקיימת מעקב סדיר
ומספק אחר הכספים, כי קיימים סיכונים הלבנת הון משמעותיים בהתנהלותה של ביטוסי,
אשר אינם מאפשרים קבלת כספים המגיעים מחברה זו. בהקשר זה נטען כי המבקש, לא טרח
להביא כל ראיה על מנת להפריך חששו של הבנק כלפי ביטוסי וזאת, הגם שעל פניו יש לו גישה
למסמכים כאמור, שעה שהתחוויר במהלך הדיון כי הוא מיוצג על ידי ארגון הביטקוויין. עוד
נטען כי מחדלו של המבקש מהבאת ראיות, שעל פניו מצויות בעניין זה, יש בו כדי להקים
חזקה ראייתית שלילית כנגד גרסתו, התומכת בטענת הבנק בדבר חששו מאופן המרת
המטבעות על ידי חברת ביטוסי. זאת ועוד, הבנק מפנה לכך שהמבקש עצמו הודה בחקירתו
כי אין לו מושג מהו מקור הכספים שקיבל לאחר שמימש את המטבעות בזירת המסחר של
ביטוסי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

- 1 לא זו אף זו, בכל הנוגע לנתיב המטבע, טוען הבנק כי הסיכונים הכרוכים בנתיב המטבע
2 הדיגיטלי אושרו ושוקפו על ידי הרשויות השונות וביניהן על ידי בנק ישראל והרגולטור
3 המפקח על הבנקים, אשר פרסמו הודעות רשמיות בהן הם מפרטים את הסיכונים הרבים
4 הכרוכים בתחום זה. עוד מפנה הבנק לעמדת היועץ המשפטי לממשלה אשר הוגשה ביום
5 19/2/20 בעניין ערב, במסגרתה הובאה גם עמדתו של המפקח על הבנקים, אשר הגיע
6 למסקנה ולפיה אין לחייב את התאגידים הבנקאיים לתת שירותים הקשורים לנכסים
7 וירטואליים, בשל הסיכון הגבוה הכרוך במתן שירות כאמור, גם כאשר מדובר בלקוחות
8 יחידים. נטען כי בהינתן שזו עמדתו של הרגולטור האחראי על הבנק, הרי שסירובו של הבנק,
9 המבוסס על עמדה זו, מהווה סירוב סביר. יתרה מכך, לטענת הבנק במקרה דנן, ממילא גם
10 הנסיבות אשר נקבעו בעמדת היועץ המשפטי לממשלה, כנסיבות מפחיתות סיכון, אשר
11 בהתקיימן יש ליתן שירות – אינן מתקיימות. זאת ראשית בהינתן שממילא בהתאם לעמדת
12 היועץ המשפטי לממשלה על הפעילות להתבצע מול גוף שקיבל רישיון מהממונה על שוק ההון
13 – ועד למועד זה אין גוף כזה כלל; שנית בהינתן שלא מדובר בפעילות בסכום נמוך; שלישית
14 משלא מדובר במטבעות שהתקבלו מכרייה; ויתרה מכך, משהמבקש לא יודע לומר בוודאות
15 אם המטבעות הדיגיטליים נרכשו ומומשו מאותו ארנק אלקטרוני, אלא שכל שידע להעיד
16 הוא כי רכש אותם בזירה של ביטוסי.
17
18 מבלי לגרוע מכל טענותיו, מוסיף הבנק וטוען כי הוא יכול לבסס סירובו למתן שירות גם על
19 הוראת סעיף 2(ד), בהינתן שמדיניותו של הבנק אושרה על ידי המפקח על הבנקים.
20
21 לאור כל האמור טוען הבנק כי דין התביעה להידחות.
22
23 15. בסיכומי התגובה מטעם המבקש, הודיע המבקש כי הוא חוזר על טענותיו כפי שפורטו
24 בסיכומיו, אשר לטענת המבקש הבנק לא התמודד עמן והוסיף והטעים טענות להלן. ראשית,
25 הפנה המבקש לכך הבנק ממשיך בגרסתו ולפיה סירובו נעוץ במעורבותה של ביטוסי, שעה
26 שבטענה זו אין ממש, משהוכח כי סירובו של הבנק הוא סירוב גורף להפקדת כספים שמקורם
27 במכירת מטבעות דיגיטליים ללא קשר לביטוסי. עוד הפנה המבקש לכך, שבמסגרת סיכומיו
28 של הבנק צצה לה טענה חדשה – אשר נטען כי יש לדחותה ראשית הואיל והיא מהווה הרחבת
29 חזית- ולפיה לאחר פסק הדין בעניין ערב נפגש הבנק עם נציגי ביטוסי על מנת לבחון את
30 התנהלותה. עוד נטען כי טענה זו היא מופרכת ומשכך דינה גם דחיה לגופה, הואיל ואין חולק
31 שפסק הדין בעניין ערב ניתן בשנת 2021, שעה שהבנק טוען שאת הפגישות עם ביטוסי קיים
32 בשנת 2019. נוסף על כך, טוען המבקש כי יש לדחות את טענותיו של הבנק ולפיהן הנסיבות
33 מפחיתות הסיכון כפי שנקבעו על ידי היועץ המשפטי לממשלה בעניין ערב, אינן מתקיימות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

בעניינו. זאת ראשית הואיל והבנק מנסה להטעות שעה שהוא מסתמך ברוב טענותיו על עמדת המפקח על הבנקים ולא על עמדת היועץ המשפטי לממשלה. יתרה מכך, נטען כי המבקש לא נשאל כלל האם מטבעותיו נרכשו ומומשו מאותה כתובת ארנק דיגיטלי ומדובר בניסיון הטעיה חמור של הבנק.

עוד טוען המבקש כי יש לדחות את טענותיו של הבנק, המבססות כביכול סירובו למתן השירות על מדיניותו של בנק המזרחי. אשר לכך טוען המבקש כי דין הטענה דחייה - שעה שהבנק אינו מגלה מהי מדיניותו של בנק המזרחי; בהינתן שממילא גם לפי עדות העדה מטעם הבנק אין במיזוג כדי להשפיע על ההחלטה בעניינו, הואיל והבנק היה עומד גם עתה בסירובו להפקדת הכספים; ובהינתן שהבנק לא הודיע האם בכוונתו לשנות את מדיניותו לאחר מתן עמדת היועץ המשפטי לממשלה בעניין ערב גם לאחר מיזוגו של בנק המזרחי.

באשר לטענות בדבר חוסר תום ליבו של המבקש, נטען כי המבקש טען בנושא זה בהרחבה בסיכומיו ומשכך, ביקש המבקש אך לחדד ארבע נקודות: ראשית, כי העובדות בעניינו דומות מאוד לאלו שבבעניין ערב ויש בהן כדי לשלול את טענות הבנק; שנית, כי המבקש לא הצהיר על כוונתו להפקיד כספים שמקורם במטבעות דיגיטליים בעת פתיחת החשבון, שעה שהחשבון נפתח בשנת 2012 ואילו הכספים נרכשו רק בשנת 2014; שלישית, כי הבנק לא הפסיק את הפעילות בחשבון ומשכך, הטענה בדבר משבר האמון נטענה מהפה אל החוץ; ורביעית, לטענת המבקש הציטוטים בסיכומי הבנק מטעים, כיוון שהבנק מעררב בין שתי תקופות עליהן נשאל המבקש.

לאור כל האמור חזר המבקש על עתירתו לסעדים כפי שהתבקשו בתביעה.

דיון והכרעה;

16. בדיון אשר התקיים לפני ביום 2/5/21, נשמעו ונחקרו העדים מטעם כל אחד מהצדדים בחקירות נגדיות. לאחר קבלת פרוטוקול הדיון, סיכמו הצדדים טענותיהם בכתב. אקדים אחרית לראשית - לאחר עיון בכלל טענותיהם, כמו גם בראיות והעדויות כפי שהובאו בפני, נחה דעתי כי דין התביעה להידחות. זאת בתמצית, בהינתן השילוב בין התנהלותו של המבקש, אשר הובילה למשבר אמון ביחסים בינו לבין הבנק, לבין אופיו של הסעד המבוקש במסגרת התביעה שהוא סעד כללי, אשר אינו נוגע להעברה ספציפית ואשר הוא צופה פני עתיד. הואיל ובגדרו מתבקש בית המשפט לאפשר למבקש לקבל כספים אשר מקורם במטבעות דיגיטליים מכאן ואילך. בנסיבות אלו, הגם שיכול שיש ממש בטענת המבקש ולפיה הבנק ביסס את סירובו למתן שירות על מדיניות, גורפת אשר אינה מאפשרת קבלת כספים שמקורם במטבעות דיגיטליים, ולא על משבר אמון ביחסים בין הבנק לבין המבקש, הרי שבכך לא סגי, באשר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

1 משהוכח דבר קיומו של משבר אמון עתה – לטעמי ניתן לבסס את סירובו של הבנק מכאן
2 ואילך על משבר אמון זה.

3
4 מכאן אפנה להנמקתי בהרחבה.

המישור הנורמטיבי ;

7 17. במרכז הדיון לפני, סירובו של הבנק לאפשר העברת כספים לחשבונו של המבקש. כיוון שכך,
8 הרי שנקודת המוצא לבירור המחלוקת בתיק זה מצויה בהוראת סעיף 2 (א) לחוק הבנקאות,
9 הקובע כי תאגיד בנקאי לא יסרב, סירוב בלתי סביר, לתת שירותים מהסוגים הבאים :
10 "(1) קבלת פיקדון כספי במטבע ישראלי או במטבע חוץ ;

11 (2) פתיחת חשבון עובר ושב במטבע ישראלי, וניהולו כל עוד מתקיימת אחת מאלה :

12 (א) החשבון ביתרת זכות לטובת הלקוח ;

13 (ב) הלקוח עומד בתנאי ההסכם בינו לבין התאגיד הבנקאי בקשר לניהול
14 החשבון;

15 (3) מכירת שיקים בנקאיים במטבע ישראלי ובמטבע חוץ ; "

16 עוד נקבע בהוראת סעיף 2(ב) כי : "התניית תנאים בלתי סבירים למתן שירות דינה כדין
17 סירוב בלתי סביר לתיתו."

18 18. הוראת סעיף 2 לחוק הבנקאות, המחילה הסדר מיוחד, בגדרו חובה סטטוטורית על הבנק
19 לספק שירותים, נובעת בין היתר מכך, שהזכות לספק שירותים אלו יוחדה לתאגידים בנקאיים
20 ומשכך, אין באפשרות הציבור לקבלם אלא מתאגיד בנקאי כדין. אציין כי מכלל הלאו המופיע
21 בסעיף זה, ניתן לשמוע את ההן קרי תאגיד בנקאי רשאי לסרב ליתן את השירותים המנויים
22 בסעיף ובלבד שמדובר בסירוב סביר. יפים לעניין זה דברי בית המשפט העליון בע"א 3794/18,
23 3800/18 חיים טולדנו ואח' נ' הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (2.10.19), בפסקה
24 18 כדלקמן :

25 "מלשון הסעיף עולה כי על תאגיד בנקאי חלה חובה לתת שירותים בנקאיים מסוימים
26 לכל המעוניין, ובכלל זאת פתיחת חשבון עובר ושב. הוראה זו מקורה ביתרון שהקנה
27 המחוקק לתאגידים בנקאיים בייחוד השירות החיוני שהם מעניקים לציבור. שירותי
28 הבנקאות הם אבן יסוד של הכלכלה המודרנית – שכירים מקבלים את שכרם באמצעות
29 חשבון העובר ושב שלהם, תשלומים מתבצעים באמצעות העברה בנקאית, וגם המגזר
30 העסקי אינו יכול להתנהל ללא אשראי אותו מעניקה המערכת הבנקאית. מכאן הצורך

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

1 לחייב את התאגידים הבנקאיים במתן שירות לכל החפץ בכך...אולם, החובה המוטלת
2 על הבנק להעניק שירותים בנקאיים אינה חובה מוחלטת. מכלל הלאו המופיע בסעיף
3 2(א) לחוק הבנקאות ניתן לשמוע את ההן. הווה אומר, כאשר קיימת סיבה סבירה, רשאי
4 תאגיד בנקאי לסרב להעניק את השירותים המנויים בו".
5
6 19. ברע"א 6582/15 עמותת איעמאר לפיתוח וצמיחה כלכלית נ' בנק הדואר, חברת דואר
7 ישראל בע"מ (1.11.15) (להלן: "**פסק הדין בעניין עמותת איעמאר**") נדרש בית המשפט
8 העליון, לראשונה, לשאלה מתי ייחשב סירוב בנק לנהל חשבון בנק, לסירוב סביר וקבע כי נטל
9 ההוכחה לסבירות הסירוב מוטל על הבנק. עוד נקבע כי אמנם אין די בחשש ערטילאי
10 להתנהלות בלתי תקינה בחשבון, ואולם נטל ההוכחה הנדרש מהבנק הוא נמוך ממאזן
11 ההסתברויות ותואם לנטל הנדרש מרשות מנהלית בעת קבלת החלטה המצויה במסגרת
12 שיקול דעתה. ובלשונו של בית המשפט העליון מפי כבוד השופט סולברג:
13 "בית משפט זה טרם עסק במישרין בשאלה מתי יחשב סירוב כסירוב סביר, ואולם
14 השאלה נדונה בספרות ונתעוררה במספר פרשות שנדונו בבתי המשפט המחוזיים (ביחס
15 לאיסור הנקוב בחוק הבנקאות). ממקורות אלו עולה כי ההלכה שנתגבשה מסתייעת
16 בעקרונות המשפט המנהלי, ומעניקה לבנק מתחם סבירות כדי להפעיל את שיקול דעתו
17 בעניין. באשר לקשת המקרים האופייניים לקבלת החלטה סבירה בדבר סגירת חשבון,
18 הוזכרו מקרים של התנהגות בלתי הוגנת או רשלנית מצד הלקוח בניהול חשבון, באופן
19 הגורם נזק לבנק או לציבור – בין אם מדובר בפעילות בלתי חוקית הקשורה להלבנת
20 הון, מימון טרור, פעילות ספקולטיבית וכיוצא באלה. מקרים נוספים קשורים
21 להתנהגותו הספציפית של בעל החשבון ויחסו לפקידי הבנק, כגון התנהגות לא הוגנת,
22 שימוש באלימות פיזית או מילולית (ראו ר' בן אוליאל, דיני בנקאות (חלק כללי) 433 (1996);
23 ה"פ (מרכז) 11043-12-08 קפלן שיווק בשר בע"מ נ' בנק אגוד לישראל בע"מ, [פורסם
24 בנבו] פסקה 3 (23.4.2009); ת"א (חיפה) 19332-12-11 שלש נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ,
25 [פורסם בנבו] פסקה 23 (18.2.2014); ת"א (תל אביב-יפו) 11134-11-12, לד אביבים
26 בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ, [פורסם בנבו] פסקאות 4-5 (8.5.2013); ה"פ (נצ') 29308-
27 03-15 בוסתן החרמון למסחר בע"מ נ' בנק הפועלים סניף 744, [פורסם בנבו] פסקה 10
28 (13.4.2014), ועוד). בכל המקרים האמורים, נטל ההוכחה לסבירות הסירוב מוטל על
29 הבנק. אין די בחשש ערטילאי ואין די בטענה כללית וסתמית, כי קיים חשש להתנהלות
30 בלתי תקינה בחשבון, אלא על הבנק להצביע על מעשים ופעולות קונקרטיות שיש בהם
31 כדי להצביע על קיומו של חשש ממשי. יחד עם זאת, שותף אני לעמדה לפיה הבנק איננו
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

צריך לנהל חקירה ולא לנקוט פעולות אכיפה מחמירות יתר על המידה, וכי אין להטיל עליו להוכיח את הדברים ברמה ההוכחה הנחוצה במשפט האזרחי, קרי מאזן ההסתברויות, אלא ברמה פחותה ממנה (התואמת במידת מה את ההלכה בדבר שימוש הרשות המנהלית בראיות מנהליות לשם קבלת החלטה במסגרת מתחם שיקול דעתה).
(ההדגשות שלי ל.ב.)

בה"פ (נצרת) 29308-03-15 בוסתן החרמון למסחר בע"מ נ' בנק הפועלים סניף 744 (13.4.2015) (להלן: **"עניין בוסתן החרמון"**) – חילק בית המשפט את המקרים נשוא הסירוב למתן שירות לשתי קבוצות: "קבוצה אחת, והיא העיקרית, כוללת מקרים שבהם קיים חשש סביר, כי הפעילות הבנקאית המתבצעת בחשבון אינה תקינה, בין מחמת שהיא מעוררת חשש ממשי לביצוע פעילות בלתי חוקית, כגון חשש להלבנת הון, או כאשר הפעילות המתבצעת בחשבון היא ספקולטיבית, רשלנית ועלולה לפגוע בציבור הרחב או בבנק עצמו. הקבוצה השנייה כוללת מקרים הנוגעים להתנהלותו האישית של בעל החשבון ויחסו לפקידי הבנק. כך למשל, התנהגות לא הוגנת מצד הלקוח, שימוש באלימות פיזית או מילולית מצידו כלפי פקידי הבנק, או אפילו איום בנקיטת אלימות פיזית או מילולית כלפי הבנק או פיקדיו, ייחשבו כסיבה סבירה המצדיקה סגירת החשבון (ראו בעניין זה את ספרו של פרופ' בן אוליאל "דיני בנקאות (חלק כללי, תשנ"ו-1996), עמ' 433 וכן פסק הדין בפרשת קפלן נ' בנק אגוד שהובא לעיל).

משכבר בפתיח להכרעה הקדמית המאוחר והבהרתי כי לטעמי במקרה דנן סירובו של הבנק למתן השירות סביר הוא בהינתן משבר האמון ביחסים בין הבנק ללקוחו, הנני מוצאת להביא גם את דברי בית המשפט המחוזי בעניין בה"פ 15335-12-16 ד"ר עו"ד שמואל סעדיה נ' בנק מזרחי טפחות תל אביב סניף אל על (26/2/17) (להלן: **"עניין עו"ד שמואל סעדיה"**), באותו עניין ברי כי המסד הנסיבתי אשר ביסס משבר האמון שונה בתכלית מזה שבעניינו, בהינתן ששם דובר בלקוח אשר הגיע לבנק, התפרץ על עובדיו באופן אשר דרש התערבות משפטית ודובר בדפוס התנהגות החוזר על עצמו, אשר נקבע שהיה בו בכדי לבסס תחושה של עובדי הבנק כי הינם מאוימים ומשכך, קבע בית המשפט המחוזי – כי יש לראות בסירוב הבנק להמשיך ולנהל את חשבונותיו של הלקוח כסירוב סביר. לעניינו רלוונטי, כי באותו העניין, ביסס בית המשפט באופן חלופי, סירובו הסביר של הבנק גם על עדות הלקוח ולפיה אינו נותן עוד אמונו בבנק בקובעו:

"כשבנק נוכח לדעת כי לקוח אינו נותן בו את אמונו, נשמט הבסיס לאותם יחסי אמון ושליחות המחויבים מכוח הדין וההלכה והמהווים נדבך הכרחי בדיני הבנקאות. אמנם, המבקש העלה טיעון זה כנגד הבנק במטרה להצדיק את תביעתו, אולם סבורה אני כי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

יש להחיל את הכלל הבסיסי של "נאה דורש נאה מקיים". על מנת לנהל יחסים תקינים של בנק – לקוח, הכרחי שהלקוח יתן את אמונו בבנק ועובדיו, שכן אלו שליחיו. אם מראש מצהיר הלקוח כי אין לו כל אמון שכזה והוא עצמו מייחס לבנק ולעובדיו עבירות קשות (וביניהן סחיטה באיומים), הכיצד ניתן לאכוף המשך מתן שירות בנסיבות אלו? והאם ה"התקלות" הבאה אינה מונחת מעבר לפינה?"

עוד אציין כי בת"א 29979-08-14 (מחוזי תל אביב) רינסנס בית ספר בע"מ נ' בנק מסד בע"מ (2.8.17) (להלן: "**פסק דין בעניין רינסנס**"), הוסיף בית המשפט וקבע כי רשימת הדרכים להוכחת סבירות הסירוב אינה בגדר רשימה סגורה וכי גם: "העלמת עובדות מהותיות מהבנק ביחס לפעולות שבוצעו בחשבון, כך למשל הפקדה של סכומים חריגים, עשויות להוביל למסקנה שהלקוח לא פעל בדרך מקובלת ובתום לב בקיום התחייבויותיו כלפי הבנק. הלקוח עשוי להיתפס כמי שהפר את חובת האמון שלו כלפי הבנק, דבר העשוי להוות סיבה סבירה לסגירת החשבון."

20. כפי שהקדמתי וצינתי, לטעמי בא המקרה דנן בגדר המקרים בהם קיימת הצדקה לסירוב למתן שירות הנעוצה במשבר ביחסי הבנק עם המבקש. לשם שלמות היריעה והבנת המשבר באמון, הנני מוצאת לסקור בקצרה את החובות אשר הוטלו על הבנקים במסגרת המאבק בהלבנת הון וטרור, חובות אשר כפועל יוצא מהן נדרשים הבנקים למעקב, ניטור והכרת פעולות לקוחותיהם כדבעי ואשר, הנני סבורה כי לאורן התנהלות המבקש, אשר יש בה כדי לסכל אפשרותו של הבנק למילוי חובותיו כדבעי, מבססת משבר אמון ביחסי עם הבנק. אשר לכך יצויין כי במקביל לחובה למתן שירות החלה על התאגידים הבנקאיים, הוטלו על אלו בשנים האחרונות וכחלק מהכלים במאבק הבינלאומי בהלבנת הון ומימון הטרור, גם חובות במסגרת החקיקה למניעת הלבנת הון וטרור. בכלל כך הוטלו על התאגידים הבנקאיים חובות זיהוי, דיווח, בקרה וניהול כלפי לקוחותיהם וזאת הן הואיל וחלק גדול מהפעילות להלבנת הון מתבצעת באמצעות המערכת הבנקאית והן על מנת לרתום את היעילות, המחשוב והגלובליזציה של המערכות הפיננסיות העולמיות למלחמה בהלבנת הון וטרור. במסגרת החובות אשר הוטלו על התאגידים הבנקאיים - הוטלו עליהם תפקידים בעלי גוון מנהלי ובכלל זה חובות של קבלת מידע אשר יעודן איתור פעולות הקשורות להלבנת הון או מימון הטרור ונקיטה בפעולות לרבות דיווח על פעילות אסורה. זאת ועוד, נקבעו סנקציות לתאגיד בנקאי אשר אינו ממלא החובות המוטלים עליו ובכלל זה אפשרות להטלת אחריות פלילית כלפי התאגיד הבנקאי או עובדיו ועיצומים כספיים בארץ או בחו"ל.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

1 במסגרת פסק דין אשר ניתן על ידי בעניין טויגה (ת"א (מחוזי ת"א) 262-04-17 טויגה און
2 ליין בע"מ נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ (06.12.2018) (להלן: "עניין טויגה"), הפניתי לכך
3 שהוראות החקיקה הנוגעות לאיסור הלבנת הון ומניעת טרור, מבוססות על מתודולוגיה של
4 הארגונים המובילים את ההתמודדות להלבנת הון וטרור ובכלל זה ארגון FATF וועדת באזל.
5 מתודולוגיה זו – המשוקפת גם בנוהל בנקאי תקין 411 בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור,
6 אשר פורסם לראשונה ביום 8/12/83 ואשר עודכן מספר הפעמים ועדכנו האחרון הוא מיום
7 24/10/21 (להלן: "נוהל 411") - מחלקת את ניהול הסיכונים לשני חלקים - האחד קשור
8 להכרת הלקוח, זיהוי והערכת הסיכון הגלום בו בפעילותו והשני - קשור לצעדים אשר
9 נדרשים לשם הפחתת הסיכון.
10 אשר לשלב הכר את הלקוח - אציין כי תכלית פעולות הכר את הלקוח היא לקבל את מירב
11 הפרטים על הלקוח ועל אופן פעילותו באופן שיאפשר להצביע על "נורות אדומות" אשר יש
12 בהן בכדי להוביל לסיווג הלקוח או את פעילות הלקוח כלקוח או כפעילות בסיכון ולהעריך
13 את הסיכון המובנה הכרוך בו ומידורו. במסגרת "הכר את הלקוח" יש לבחון את מטרת
14 פתיחת החשבון, הפעילות המתוכננת בו, עיסוקו של הלקוח, זהותם של האנשים האמיתיים
15 העומדים מאחורי החשבון או התאגיד שהוא בעל החשבון וכיוצא בכך. בהתאם לדין, יש לבצע
16 הליך "הכר את הלקוח" לא רק בפתיחת החשבון אלא גם ככל שמתעורר ספק במהלך
17 הפעילות. בהקשר זה אף נקבע כי הבנק יפעיל מערכת ממוחשבת לאיתור פעילות חריגה וכן,
18 הוגדר, בין היתר, כי כפעילויות חריגות תחשבה - פעילות הנעדרת הגיון כלכלי או עסקי,
19 פעולות מורכבות, פעולות בהיקפים ניכרים ובפרט הפקדות במזומן ובסכומים אשר אינם
20 מתיישבים עם הפעילות הצפויה בחשבון. עוד אציין כי בעניין טויגה, הפניתי גם, בהקשר
21 לקביעת הסיכון הכרוך בלקוח במסגרת שלב הכר את הלקוח, למסמכים אשר פורסמו על ידי
22 הרשות להלבנת הון והמפקחת על הבנקים בהם פורטה שורת "דגלים אדומים" אשר עליהם
23 יש לתת את הדעת ובכללם - סירוב תאגיד בנקאי אחר למתן שירות ללקוח, הרשעות או
24 חקירות בעבירות באשר להלבנת הון או טרור, קשר בין האנשים הקשורים בחשבון או
25 הפעילות בחשבון, למדינות בסיכון או מדינות OFFSHORE וכיוצא באלו. לכך יש להוסיף
26 כי בנוהל בנקאי תקין 411, מפורטים בסעיף 28 כלל גורמי הסיכון הכרוכים בלקוחות,
27 במדיניות או בטרטוריות ובמוצרים, בשירותים ובהפצה. עוד נקבעו בנוהל זה בסעיף 29
28 משתני הסיכון הקשורים בלקוח או בפעילותו אשר יש בהם כדי להשפיע על דירוג הלקוח או
29 הפעילות מבחינת הסיכון הכרוך באלו.
30 באשר לשלב הפחתת הסיכון – שמתקיים כאמור לאחר שנקבעה דרגת הסיכון ללקוח או
31 לפעילות במסגרת שלב "הכר את הלקוח" - הרי שכפעולות מקטינות סיכון ניתן למנות ראש
32 וראשונה - בקרה, מעקב וניטור מוגברים אחרי לקוח שסווג על ידי הבנק כלקוח בסיכון וזאת,
33 על מנת להפיג חשדות העולים בהקשר לפעילותו. במסגרת זו צוין כי הבנק רשאי לדרוש

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

- 1 מסמכים מהלקוח על מנת למלא אחר חובותיו לבקרה ופיקוח כאמור. נוסף על הבקרה אחר
- 2 לקוחותיו וניטור מוגבר, בהתחשב בסיכונים הכרוכים בלקוח או בפעילותו, מטילות הוראות
- 3 החוק גם חובה לדווח על כל פעולה חריגה של לקוחות התאגידים הבנקאים לרשויות
- 4 המוסמכות על פי כל דין (חובת דיווח כאמור קיימת גם בסעיף 39 לנוהל 411 ועליה נוספה
- 5 חובה לדיווח לפיקוח על הבנקים, הקבועה בסעיף 91 לנוהל). פעולות נוספות אשר מוסמך
- 6 התאגיד הבנקאי לנקוט הן הטלת מגבלות כמותיות על פעולות המבוצעות בחשבון, הפסקת
- 7 פעילות מסוימת או סגירת החשבון.
- 8 ודוק – אמנם כחלק מהפעולות להקטנת הסיכון, רשאי התאגיד הבנקאי שלא לאפשר פעילות
- 9 וכן, להורות על סגירת חשבון הלקוח ואולם, נקבע על ידי כי סירוב כאמור למתן שירות, יינקט
- 10 רק כצעד אחרון ובכל מקרה משהתקיימו שני תנאים מצטברים, האחד- אי היענות של הלקוח
- 11 לדרישת הבנק להבהרות או מסמכים המפיסים חשדות והשני - יסוד סביר להניח כי הפעילות
- 12 קשורה להלבנת הון או טרור.
- 13
- 14 21. דומה כי המתח בין שתי החובות המוטלות על הבנק, אשר יכול שתסתורנה זו את זו - חובתו
- 15 של הבנק למתן שירות מזה וחובותיו בהתאם לחקיקה הנוגעת לאיסור הלבנת הון וטרור -
- 16 ברור ואין צורך להרחיב עליו את הדיבור. זאת בהינתן שמחד מוטלת על הבנק החובה לספק
- 17 שירות ויודגש – על פניו בעבר זה אף היה רצון הבנק - כגוף למטרות רווח, אשר תשואותיו
- 18 נובעות מלקוחותיו. מאידך, חלות על הבנק החובות לפי החקיקה למניעת הלבנת הון ומימון
- 19 טרור, אשר בגדרן יכול ואף חייב הוא לסרב למתן שירות ללקוחותיו. אשר לחובות אחרונות
- 20 אלו אציין כי הן הובילו לשינוי במוטיבציה וברצון של הבנק לספק השירות וזאת, לאור שיעורן
- 21 הגבוה בהרבה של הסנקציות אשר יכול שיוטלו על התאגיד הבנקאי שיפר חובותיו אלו, אל
- 22 מול שיעור העמלות הנגבות בגין מתן השירות ויתרה מכך בשל האפשרות שהפרת החובות
- 23 יהא בה בכדי להוביל להשלכות פליליות אישיות על נושאי המשרה בתאגיד הבנקאי. כיוון
- 24 שכך, וכפי שקבעתי גם בעניין טויגה וגם בעניין ישראל מיינרס, בעוד שבעבר נקודת המוצא
- 25 לדיון בשאלת סבירות הבנק למתן שירות, הייתה כי הבנק מעוניין לספק שירות, הוא מוחזק
- 26 כמי שאין לו דבר משל עצמו ומשכך, הביקורת השיפוטית על החלטתו לסרב לתת שירות תהיה
- 27 מצומצמת. הרי שלטעמי נקודת מוצא זו השתנתה – שכן, הבנקים כגופים שונאי סיכון, יטו
- 28 שלא לספק שירות מקום בו קיים חשש שכפועל יוצא מכך, הם יפרו חובותיהם בהתאם
- 29 לחקיקה למניעת הלבנת הון וטרור. לאור זאת ובהתאמה לכך, חיוויתי דעתי ולפיה אין מנוס
- 30 משינוי היקף וטיב הביקורת השיפוטית אשר תועבר על החלטותיהם (להרחבה בהקשר זה,
- 31 ראו פסק הדין אשר ניתן על ידי בעניין ערוב בפסקה 17).
- 32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

1 להשלמת התמונה אציין כי סעיף 50 לנוהל 411, נוגע בקשר בין שתי החובות הואיל והוא קובע
2 כי:

3 "יראו סיבה לסירוב סביר לפתיחת חשבון וניהולו, לרבות ביצוע פעולות מסוימות
4 בחשבון, וכן למתן שירותים למבצע פעולה שאינו רשום כבעל או כמורשה חתימה
5 בחשבון לעניין חוק

6 הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א- 1981, בהתקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:
7 (א) אי היענות של הלקוח למסור פרטים הנדרשים למילוי הוראות הצו, הוראה זו וכן
8 מדיניות ונהלי התאגיד הבנקאי שנקבעו על פיהם;

9 (ב) יסוד סביר לחשש כי פעולה קשורה להלבנת הון או למימון טרור.

10 (ג) ביצוע "הליך של הכרת הלקוח" יוביל להפרת האיסור הקבוע בסעיף 12 לצו."

11
12 22. מהכלל אל הפרט – משבר האמון בענייננו כמבסס סירוב סביר למתן שירות;

13 במקרה דנן וכפי שהקדמתי וצינתי, הנני סבורה כי התנהלותו של המבקש הובילה למשבר
14 אמון ביחסיו עם הבנק, אשר יש בו כדי לבסס סירובו של הבנק למתן השירות למבקש. אשר
15 לכך, כפי העולה מתוך המתואר במסכת העובדתית, בתחילה ביצע המבקש העברות במהלך
16 חודש ינואר 2018, בסכומים אשר כולם נמוכים מ – 50,000 ש"ח. אשר להעברות אלו, לא
17 מצאתי לקבל עדותו של המבקש (אשר אותה לא תמך המבקש באסמכתא כלשהי) ולפיה
18 באופן אקראי בלבד, הנובע מנפח המסחר, פוצלה העברת סכום כולל העומד על 450,000 ש"ח
19 ללא פחות מ – 14 העברות, אשר כולן בסכום הנמוך מ – 50,000 ש"ח והנני סבורה כי מדובר
20 בפיצול בכוונת מכוון, אשר – כפי שנטען על ידי הבנק – תכליתו סיכול אפשרותו של הבנק
21 לנטר את הפעילות ולהבחין בה באמצעים השוטפים העומדים לרשותו. אם לא די בכך וככל
22 שנתר ספק באשר לכוונות העומדות מאחורי האופן בו פעל המבקש אל מול הבנק, הרי שעולה
23 כי לאחר שהבנק הבהיר למבקש שהוא אינו מתיר העברת כספים הקשורה בפעילות במטבעות
24 דיגיטליים ובתקופה בה המבקש כבר נועץ בעורך דין, פנה לבנק בערוצים משפטיים רישמיים
25 (מכתב פנייה) ויתרה מכך אף הגיש תביעה לבית המשפט – העביר המבקש לא פחות מ – 35
26 העברות בסכומים הנמוכים מ – 10,000 ש"ח כל אחת וזאת, כאשר המבקש עצמו העיד כי
27 הוא עשה כן על מנת שהבנק לא יוכל לנטר את הפעילות ומתוך כוונת מרמה. אשר להתנהלותו
28 זו של המבקש, שבמובהק מהווה התנהלות בחוסר תום לב, יש להוסיף ולציין כי המבקש ניסה
29 להצדיק התנהלותו בכך שהיה עליו לשלם מס ואולם לעניין זה הנני מוצאת לקבל טענתו
30 הנגדית של הבנק ולפיה אין ממש בצידוק זה, הואיל והמבקש לא הציג כל ראיה התומכת
31 בטענתו ולפיה בתקופה הרלוונטית הופנתה אליו דרישה לתשלום מס ומחדלו זה של המבקש
32 יש בו כדי להקים חזקה ראייתית שלילית הפועלת כנגד גרסתו. יתרה מכך, מתוך הראיות
33 ועדותו של המבקש עצמו עולה כי בתקופה הרלוונטית הייתה בחשבון המבקש יתרת זכות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

1 בסך של 200,000 ש"ח (ראו בהרחבה האמור בסעיף 7 לפסק הדין לעיל). זאת ועוד, טענתו של
2 המבקש ולפיה ביצע את ההעברות על מנת לשלם את המס, אינה עולה בקנה אחד עם פניית
3 בא כוחו מיום 12/5/19, במסגרתה טען בא כוחו של המבקש כי זה נשא בכל חבות המס
4 הנובעת מהמסחר במטבעות דיגיטליים. לכל אלו יש להוסיף את מחדלו של המבקש מצירוף
5 דפי החשבון לתקופות הרלוונטיות לכתב התביעה – המהווים מסמכים רלוונטיים מהותיים,
6 אשר חלה חובה לצרפם במיוחד בהינתן שמדובר בתביעה אשר הוגשה כהמרצת פתיחה ואשר
7 במחדלו מצירופם, הציג המבקש בפני בית המשפט תמונת מצב חלקית ומגמתית.

8
9 הנני סבורה כי התנהלותו של המבקש ובפרט הודאתו במפורש כי התנהלותו נעשתה בכוונת
10 מכון (אשר המבקש לא שלל האפשרות לכנותה כ"מרמה"), על מנת לעקוף את המגבלה אשר
11 הוטלה על ידי הבנק, יש בה כדי להצדיק את טענתו של הבנק ולפיה אין הוא נותן אמון במבקש
12 ומשכך, אין הוא מסכים ליתן לו שירות הקשור למטבעות דיגיטליים, שירות אשר הסיכון
13 הכרוך בו הוא סיכון גבוה יותר מפעילות רגילה. בהקשר לכך אציין כי מצאתי כמהימנה
14 וכקוהרנטית לנסיבות כפי שפורטו, את עדות העדה מטעם הבנק, הגב' הקר לב, אשר העידה
15 בעמוד 68 שורות 1-8 כי :

16 "עו"ד קווה: בסדר. עכשיו, ואז אני שואל למה את לא אומרת לו "תראה אני אגיד
17 לך מה מטריד אותי ב-BIT2C. מטריד אותי 1,2,3,4,5. תן לי תשובות לדבר הזה, מצוין.
18 לא תיתן לי תשובות, לא נחה דעתי". למה לא כתבת לו מה מטריד אותך?
19 העד, גב' אקר לב: כי שוב, כי כרגע באותה תקופה BIT2C בדקתי אותם וראיתי שאני
20 לא מתקדמת איתם. דבר שני, סליחה אני מתנצלת, לקוח שניסה לבצע לי כל מיני
21 העברות מתחת לרדאר וכל פעם אחרי שביקשנו ממנו מספר פעמים שלא לבצע את
22 הפעולות ועשה פעולות קטנות מתחת 10,000 שקל כדי שהוא לא יעלה בבקורות שלו,
23 זה לא הלקוח שאותו בהכרח אני רוצה כרגע לסייע לו."

24
25 לא זו אף זו, הנני סבורה כי התנהלותו של המבקש וכן אמירותיו במסגרתן ניסה להצדיק
26 התנהלותו ובכלל כך אמירותיו ולפיהן פעל כפי שפעל הואיל וסירובו של הבנק שם אותו במצב
27 ש"בין הפטיש לסדן", טענותיו ולפיהן הבנק פעל שלא כדין בסירובו למתן שירות והודאתו
28 כאמור ולפיה פעל בכוונת מכון על מנת לרמות את הבנק – יש בהן כדי להוביל למסקנה כי
29 חוסר האמון במערכת יחסים זו הוא הדדי – באשר הבנק מצדו אינו נותן אמון במבקש ואילו
30 המבקש מצדו אף הוא אינו נותן אמון בבנק.

31
32 לאור כל אלו הנני סבורה כי סירובו של הבנק למתן שירות הקשור במטבעות דיגיטליים הוא
33 סביר ובא בגדרו של החריג לחובתו למתן שירות כאמור בסעיף 2(א) לחוק הבנקאות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

- 1 בהתאמה לאמור, הרי שדין התביעה במסגרתה מבקש המבקש לכונן על הבנק מתן שירות
2 בהקשר לכספים אשר מקורם במטבעות דיגיטליים – להידחות.
3
- 4 23. ודוק, בקביעתי זו לא נעלמו מעיניי טענות המבקש ולפיהן, אין לקבל את טענתו של הבנק
5 ולפיה ניתן להשתית סירובו למתן שירות על משבר האמון ביחסים וזאת, מפאת שניים
6 עיקריים- ראשית, הואיל ואין ממש בטענה בדבר משבר אמון והראייה- חשבונו של המבקש
7 לא נסגר על ידי הבנק ושנית- הואיל וממילא בהתאם למדיניותו הגורפת של הבנק, לא ניתן
8 לקבל תקבולים אשר מקורם במטבעות דיגיטליים, תהא התנהלותו של לקוח הבנק אשר תהא
9 ומשכך, ברי כי, בזמן אמת, הבנק לא ביסס את סירובו למתן שירות על משבר אמון כביכול
10 ביחסיו עם המבקש. בהקשר זה האחרון מוסיף המבקש ומחדד כי בזמן אמת דחה הבנק
11 בקשתו בלא הסבר ומשכך, לא ניתן לאפשר לו לטעון בשלב זה למשבר אמון ולבסס סירובו
12 על טענה כאמור.
13 טענותיו אלו של המבקש, על שני ראשיהן, אין בידי לקבל.
14
- 15 כך וראשית, אמנם הבנק לא סגר את חשבונו של המבקש ואולם, אינני סבורה כי יש בכך כדי
16 לאיין את טענתו בדבר משבר אמון ביחסיו עם המבקש. זאת הואיל וסגירת חשבון היא
17 הסנקציה החריפה ביותר, בסקלת הסנקציות אשר יכול הבנק לנקוט כלפיו לקוחו ולטעמי,
18 דווקא ההתנהלות של הבנק אשר לא סגר את חשבון המבקש, לא הגביל את כלל הפעילות,
19 אלא נקט בסנקציה חריפה פחות של הגבלת הפעילות בסיכון הגבוה – הא ותו לא – היא העולה
20 בקנה אחד עם ההתוויות ולפיהן יש לנקוט תחילה באמצעים קלים יותר ולא באמצעים
21 הדרקוניים ביותר (ראו לדוגמא – פסק הדין בעניין ישראמיירנס בסעיף 67).
22
- 23 שנית ואשר לטענתו של המבקש ולפיה לא יכול הבנק לבסס סירובו על משבר האמון, בהינתן
24 שזה לא שימש בסיס להחלטתו, אלא שבבסיס החלטתו עמדה מדיניותו הגורפת של הבנק –
25 הרי שאפתח ואציין כי במסגרת פסיקותיי הקודמות (בעניין ערב וישראמיירנס) התייחסתי
26 וחיוויתי דעתי - הן באשר לאפשרות הבנק לקביעת מדיניות סירוב גורפת בכלל ובאשר
27 לפעילות במטבעות דיגיטליים בפרט והן באשר לביסוס סירוב הבנק על מדיניות כאמור
28 בהתאם להוראות סעיף 2(ד) לעיל. אלא שבמקרה דנן, הואיל והמבקש עותר לסעד צופה פני
29 עתיד ולא לסעד הנוגע להעברה קונקרטית אשר ביקש לבצע בעבר - הרי שגם ככל שאצא
30 מנקודת הנחה ולפיה משבר האמון נוצר בשלבים מאוחרים וכי בזמן אמת לא התבסס סירובו
31 של הבנק להעברת הכספים על משבר האמון - אינני נדרשת לבחינת המדיניות הקונקרטית.
32 זאת הואיל ולאור משבר האמון ובהינתן שבפעילות במטבעות דיגיטליים אמנם כרוך סיכון
33 הגבוה מהסיכון בפעילות רגילה (ראו לעניין זה פסק הדין בעניין ישראמיירנס בסעיף 73),

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 30476-08-19 דגן נ' בנק אגוד לישראל בעמ

1 הרי שלטעמי הבנק רשאי מכאן ואילך, לסרב לבצע פעולות אלו הכרוכות בסיכון ללקוח זה
2 אשר עמו נוצר משבר אמון. קרי, במקרה דנן, שילוב הנסיבות - של פעילות אשר ברי כי כרוך
3 בה סיכון שאינו רגיל, עם לקוח עמו נוצר משבר אמון ועם כך שהסעד המבוקש צופה פני עתיד,
4 הוא המבסס סירובו הסביר של הבנק מכאן ואילך ומשכך, אינני נדרשת לבחון האם די היה
5 בחלק אחד מהמשוואה (כלומר רק בפעילות בסיכון) – כדי לבסס סירוב סביר למתן שירות.
6

סוף דבר;

8 24. לאור האמור והמפורט – התביעה נדחית.
9 25. התובע – המבקש, יישא בהוצאות הבנק המשיב בסך של 25,000 ש"ח אשר ישולמו בתוך 30
10 יום מהיום.
11 26. המזכירות תדוור את פסק הדין לצדדים.
12

13 ניתן היום, י"ד אדר א' תשפ"ב, 15 פברואר 2022, בהעדר הצדדים.
14

לימור ביבי, שופטת

15
16
17
18